

Ministerredegørelse - beretning nr. 15 om forsvarets anskaffelse og afvikling af Tårnfalken

Statsrevisoratet har den 16. juni 2006 fremsendt Statsrevisorernes Beretning nr. 15 2005 om forsvarets anskaffelse og afvikling af Tårnfalken. Her fremsendes min redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen har givet anledning til. Redegørelsen er samtidig sendt til Rigsrevisor.

Overordnet har jeg noteret mig, at statsrevisorerne finder, at beslutningen om at afvikle Tårnfalken var velbegrundet. Beslutningen om at afvikle Tårnfalken har medført et beklageligt økonomisk tab, men med beslutningen blev et yderligere forbrug af ressourcer forhindret. Jeg kan i den forbindelse oplyse, at forsvaret hen over sommeren har forhandlet med leverandøren om de afsluttende kontraktmæssige forhold, samt med det canadiske forsvar om et salg af Tårnfalken. Forsvaret har netop indgået forlig med leverandøren, samt gennemført salg af Tårnfalken til det canadiske forsvar. Salg og forlig samt uforbrugte midler fra aktstykkebevillingen og genanvendelse af materiel og bygninger har medført, at forsvarets samlede tab på projektet vil beløbe sig til ca. 285 mio. kr. (2006 prisniveau). Samlet set er der stadig tale om et ærgerligt ressourcestab, som ikke må gentage sig ved fremtidige materielprojekter.

Undersøgelsen har vist, at forsvaret forberedte anskaffelsen tilfredsstillende. Jeg må dog konstatere, at forsvaret på trods af den grundige forberedelse ikke fik den tilsigtede operative ibrugtagning af Tårnfalken. Jeg vil i mine bemærkninger til den kontraktmæssige del komme nærmere ind på de initiativer, som skal sikre, at forsvaret fremover opnår den forudsatte nytteværdi af materielanskaffelser.

Jeg tager til efterretning, at Rigsrevisionen finder, at Finansudvalget ikke blev tilstrækkeligt orienteret om den risiko, der var forbundet med anskaffelsen. For at undgå lignende situationer i fremtiden vil jeg fremover indarbejde et afsnit i aktstykkerne, som anfører de risici, der er kendte på det tidspunkt, hvor de forelægges Finansudvalget.

Jeg tager ligeledes Rigsrevisionens og statsrevisorernes bemærkninger omkring kontrakten med leverandøren til efterretning. Med udgangspunkt i aftale af 10. juni 2004 om forsvarets ordning 2005 – 2009 (forsvarsforliget) har forsvaret oprettet en værnstfælles materieltjeneste, som bl.a. skal samle den materiefaglige, logistiske og kontraktmæssige ekspertise. Jeg er overbevist om, at oprettelsen af Forsvarets Materieltjeneste vil betyde, at forsvaret i fremtiden vil være rustet til at indgå kontrakter, som tager højde for de specifikke behov, der er knyttet til de enkelte projekter. Forsvarets Materieltjeneste bygger på en procestilgang, hvor alle væsentlige procedurer er beskrevet. Dette skulle gerne medføre en forbedret håndtering af kontraktindgåelse og opfølgning. Ved indgåelse af større kontrakter vil Kammeradvokaten i fremtiden blive inddraget i et videre omfang end tidligere. Procedurerne omkring Kammeradvokatens inddragelse vil endvidere blive indarbejdet i den nye centrale organisering af forsvarets materielkontraktstyring ved Forsvarets Materieltjeneste.

Jeg har noteret mig Rigsrevisionens kritik af forsvarets projektorganisering. Jeg hæfter mig blandt andet ved, at forsvaret kritiseres for ikke at have etableret en tilstrækkelig stærk organisation og ledelse til at løse de opståede problemer. Forsvarets Materieltjeneste vil på dette område kunne

imødegå lignende situationer i fremtiden, da der ved oprettelsen netop er lagt vægt på projektledelse. Det styrkede fokus på projektledelse gør, at organiseringen og ansvarsfordelingen i fremtiden vil være helt klar. Forsvarets Materieltjeneste har overfor mig oplyst, at den prioriterer denne opgave meget højt.

Rigsrevisionen og statsrevisorerne har endvidere rejst kritik af projektets bemanning, hvilket jeg tager til efterretning. Oprettelsen af servicefællesskaber, inden for rammerne af forsvarsforliget, dækker også oprettelsen af en værnsmæssig personeltjeneste. Jeg forventer, at Forsvarets Personeltjeneste fremover vil sikre en tilstrækkelig kvalificeret og veluddannet bemanning af forsvarsmaterielprojekter. Forløbet omkring Tårnfalken har understreget, at der i fremtiden skal være ledelsesmæssigt fokus på en tilstrækkelig bemanning af materielprojekterne fra første færd. Bemanning og uddannelse er en af de primære forudsætninger for succesfuld operativ ibrugtagning af nyt materiel.

Jeg vil gerne understrege, at jeg hele tiden har været overbevist om, at der med beslutningen om at afvikle Tårnfalken blev udvist ansvarlighed og rettidig omhu. Derfor tilslutter jeg mig Rigsrevisionens anbefaling af, at det både er nyttigt og nødvendigt, at der foretages løbende overvejelser omkring de igangsatte projekter. Det er vigtigt, at forsvaret også i fremtiden nøje følger og overvejer udviklingen i alle projekter.

Statsrevisorerne kritiserede, i forbindelse med Rigsrevisionens beretning, forsvarets øverste ledelse skarpt for ikke at have udvist det nødvendige engagement i projektet. Denne kritik tager jeg meget alvorligt, hvilket jeg har meddelt forsvarschefen. Jeg har således overfor forsvarschefen indskærpet vigtigheden af, at det skal tilsikres, at materielanskaffelsesprojekter planlægges, tilrettelægges og gennemføres på en sådan måde, at der løbende følges op på projekterne, og således at de gennemføres som forudsat – både i forhold til den fastsatte tidsplan og økonomiske ramme, men også i forhold til de operative krav og formål. Jeg har i den forbindelse understreget, at det er helt afgørende med et ledelsesmæssigt fokus, som er afpasset efter de enkelte projekters størrelse og risici. På trods af omhyggelig planlægning m.v. kan forudsætningerne for et projekt naturligvis ændres. I så fald skal det øgede organisatoriske fokus sikre, at der rettidigt gribes regulerende og effektivt ind.

Hele forløbet omkring Tårnfalken har givet mig anledning til at tage initiativ til en uvildig advokatundersøgelse med henblik på at få afklaret, om der kan placeres et ansvar for projektet. Forsvarschefen er enig med mig i beslutningen om en uvildig advokatundersøgelse. Undersøgelsen er igangsat.

Søren Gade

/Trine Kristiansen